



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iosephi Mariae Svaresii, Episcopi Vasionensis, Praenestes
Antiqvae Libri Dvo**

Suarès, Joseph Marie

Romae, 1655

De C. Mario C. Filio, Praenestes obsidione, ac excidio à Sylla. 29

urn:nbn:de:hbz:466:1-11894

De C. Mario C. F., obsidione,
& excidio à Sylla.

CAPVT XXIX.

FORTVNAE quidem templo clara fuit Præneſte, ſed infortunio, atque clade Mariana nobiliſſima. Sanctus Auguſtinus illius meminit hiſce verbis, quæ ſupra inuimus. *In cæde, atq; proſcriptione Syllana ſubbaſtata ſunt etiam tamquam villa quædam nobiles Ciuitates, una verò, velut vnus reus duci iuberetur. ſic tota iuſſa eſt trucidari.* Florus exprimit contrahens more ſuo. *Sylla iuſſu municipia Italiæ ſplendidiffima ſubbaſta uenerunt Spoletum, Præneſte.* tum ſubiungit quatuor mille ciues Præneſtinos in via publica cæſos. Seneca exclamat. *Ingratus Sylla, qui patriam durioribus remedijs quàm pericula erant, ſanauit. qui cum à Præneſtina arce uſque ad Collinam portam per ſanguinem humanum inceſſiſſet, alia edidit in Vrbe prælia, aliàs cædes. legiones duas, quod crudele eſt, poſt victoriam in angulum congeſtas contrucidauit, & proſcriptionem commentus eſt.* Aurelius Victor ad annū V.C.DCLXI. C. Marius (inquit) filius Præneſte refugit, ubi per Lucretium Ofellam obſeſſus tentata per cuniculum fuga, cum omnia ſepta intelligeret, iugulandum ſe Pontio Teleſino præbuit. C. Mario Præneſte interfecto Cornelius Sylla ſe Felicem edicto appellauit. Sed qui attingat ad titulum Felicitatis nedum repertum eſt, & qui felix cenſeri iure debuerit. Namque Cornelius Sylla dictus potius eſt quam fuerit Felix. ſolum certè beatū Cortina Aglaum iudicauit, qui in anguſto Arcadiæ angulo

l. 2. de Ciuit.
Deic. 28.

l. 3. c. 2.

lib. 5. de Pe-
nefic. c. 16.

De Vir. Illuſt
c. 68.

c. 75.

Solin c. 7. vbi
Ioa. Cameris,

1: Bell. Ciu.

angulo pauperis foli dominus, nunquam egressus paterni cespitis terminos inuenitur. Appianus, & Plutarchus hæc fusè narrant. Et ille quidem de Marianis agens post amissam Setiam ad Sacriportum.

Κοπή ὁμοιοι γὰρ εἰς Πραηνεσῶν ἔφθλον ἅπαντες ἐπομόμε τε Σύλλα σὺν δρόμῳ· καὶ οἱ Πραηνέσιοι ἑδὸν μὲν πρώτους αὐτῶν εἰσεδέξατο, Σύλλα δ' ἔπι κήρυξ τὰς πόλιν ἀπέκλεισε, καὶ Μάριον καλωθεῖσιν ἀρμήσατο, &c. utq; Marium intra Præneste obsederit Sylla vallo, atque fossa e longinquo oppidum ingens, preposito huic operi Lucretio Ofella: & ut fame laborantem Marium eximeret obsidione Prænestina Carbo collega miserit Marcium, cum octo Legionibus, deque Lamponio Telesino, & Gutta, & Damasippo, & Prænestinorum circum moenia latis capitibus, vnde se dediderunt. Μαρίῳ καταδύοιτο εἰς τὰ φρεσὶ ὑπονόμῳ, καὶ μὴ βραχὺ καὶ ἀγρόν-τιο εἶωτον, deque cede Prænestinorum: ut Sylla κατακόντισεν ἅπαντας, καὶ πλὴν πόλιν διέπρασε πολυχημάτων ἐν τῷ μάλισα ἑτεῖα. ibidem fusissimè, utque indulserit aliquibus χρησίμοις, deque dicto Sylle ad caput Marij ἐρέτω δὲ πρώτα γενέσθω πρὶν πηδαιλιῶς ὀπιχέειν quod disticho carmine ita vixi,

Ante Mari remum Romæ tractasse decebat

Quam clauum ignava vel tetigisse manu.

Plutarchus de Marij filio, qui primum Martis, tum Veneris filii appellatus est: utque εἰς Πραηνεσῶν κατακλειθεῖσιν ὑπὸ Σύλλα, καὶ πολλὰ φιλοψυχίας μάτρω ὡς ἑὸν ἀφικτα πῆς πόλεως ἀλισιομόνης αὐτὸς αὐτὸν ἀπέκλεισεν. rursus ut Marius iste victus Præneste fuga delatus, cum portas iam clausas offendisset, demisso è muro funiculo alligarit se, atque ita eo receptus sit, utque Samnis Telesinus properarit cū Lamponio Lucano ad eripiendum obsidione Marium. Σύλλας δὲ εἰς Πραηνεσῶν ἐλθὼν animaduertit primum cognita causa in singu-

singulos. deinde quasi non vacaret, cunctos vnum in locum contractos confici iussit, ad xii. millium numerum: vni hospiti concessit incolumitatem, qui sane quam generose Syllæ dixit, nunquam se patriæ suæ homicidæ gratias acturum, vnâque cum illis trucidatus fuit. Hoc facinus idē Plutarchus alibi reponit.

1. de Rep.

Ο δὲ Σύλλας, *inquires, ξένου ὁμοίᾳ μὲν ἀρετῇ τοῦ εἰς ἑχ' ὁμοίᾳ ὡς ἀρετῆς, ἀλλ' ἄλλως ἐτιμώθησεν. Ἐπεὶ γὰρ ἐλαὸν Πρανεστῶν, ὁ Σύλλας ἐμύλησεν ὅσον ἄλλως ἀπαντὰς ἀποσφάττειν, ἕνα δὲ ἐκείνων ἠφίε δὲ τὴν ξενίαν, εἰπὼν, ὡς εἰ βέλος ἰσότητος χάρειν εἰδέναι τῶν φονεῶν τὴν πατρίδα, αἰεμίξεν ἑαυτὸν, καὶ συγκατέκοπη τοῖς πολίταις.* At Sylla hospes simili virtute apud dissimilem usus virum, nobili letbo extremum visa diem confecit. Cum enim Præneste capta statuisset oppidanos omnes Sylla interficere; at soli isti ob hospitij usum parcere, tantum fatus, nolle se patriæ suæ interfectori salutis suæ gratiam agere, permiscuit se popularibus, atque vna cum illis peremptus est. Serui quoque fides emicuit. Consulem enim C. Marium, Prænestinæ obsidionis mirabilem exitum sortitum, cuniculi latebra frustra euadere conatum, leuique vulnere à Thelesino, cum quo commori destinauerāt, perstrictum seruis suis, vt Syllanæ crudelitatis expertem faceret, gladio traiectum interemit; cum magna præmia proposita videret, si eum victoribus tradidisset. cuius dexteræ tam opportunum ministerium nihil eorum pietati cedit, à quibus salus dominorum protecta est: quia eo tempore Mario non vita, sed mors in beneficio reposita erat, vt Valerius Maximus auctor est: cui consentit Epitomastes T. Liuij: Sylla C. Marium exercitu eius fuso deletoque ad Sacriportum, in oppido Præneste obsedit, tum erumpere tentantem repulit, omnesque Prænestinos inermes concidi iussit. C. autem Marius

1. de Rep.

1. de Rep.

1. de Rep.

1. de Rep.

N Pra-

In Helog.
L. 17.

Mar. Histor.
Cod. Vat.
4963. p. 157.

L. 5. c. 22.
Chr.

L. 2.
L. 6.
L. 6. de Caff.
Vir. Illustr.
In Festa.
2.

Præneste obsessus à Lucretio Ofella Syllanarum partium viro, cum per cuniculum captaret euadere, septus ab exercitu mortem sibi consciuit in ipso cuniculo, cum sentiret se euadere minimè posse, cum Pontio Thelesino fuga comite stricto utrinque gladio concurrir, quem cum occidisset saucius impetrauit à seruo, ut se occideret. Succinit & Diod. Siculus: Ο δὲ Μάριος μάχη τῆ μετὰ Σύλλαν γενεῆς ἀγωνισάμενος νόμως ἠττηθεὶς κατέφυγεν εἰς Πραηνεσὶς ὅν ἀμα μυσταῖς πινθακισχιλίοις. συληλαθεὶς δ' εἰς αὐτῆ, καὶ χρονον ἄκ ὀλίγον πολιορκηθεὶς λωαίκαθη, παύτων αὐτὸν εἰς ἀλιπόντων, καὶ μηδ' ἐμίας σωτηρίας ὁ δὸν καθορῶν τὴν ἐνὸς οἰκέτε τῶ πρὶς ὠν χεῖρα εἰς λύσιν τῶ δεινῶν ἔδρακα λαί. καὶ ὁ γε παθεὶς, ἢ μία πληγῆ τῶ βίς τὸν δεαποτὸν ἀπαλλάξας εἰαυτὸν ὀπικατέσφαξε. Ioannes Columna ita profequitur: Sylla Marium alterum (scilicet Marij filium) Præneste persequutus obsedit: qui longa obsadione maceratus desperans ne in Sylla potestatem veniret, cum Thelesino Duce Samnitū mutua morte concurrir. dumq; violēter ipse in currentem currens manus attingeret, circa vulnus suum manum percutientis hebetavit. Itaque cadente Thelesino & ipse leuiter vulneratus ceruicem seruo præbuit. Sylla autem post Marij necem ciuitate capta omnes Marianæ partis principes, qui ad ipsam confugerant, hoc est, Legatos, Quæstos, Præfectos, Tribunosque iussit occidi. Eadem ferè prodit Orosius: quamuis ipsum Marium sibi manus intulisse violentas Plutarchus, & Appianus superscripti vellent. Adde his Velleium, Eutropium, Boccarium, licet filium cum patre confundat, Panuinium, Sigonium ad annum V.C. DCLXXI. Strabo Marium iuniorem perijsse in vno è cuniculis Prænestes memorat. Præneste oppidum opibus affluens maximis hostiliter direptum à Sulla: cuius ciues, quod Mariū filium obnixè tutati essent, quodque aduersus Sul-

lanos

lanos fortiter pugnassent, fuere crudeliter, etiam si
Urbem suam, arma, & seipsos dediderint, enecati;
mulieribus tantum liberè, quo vellent abire, permis-
sum. earum plurimæ Tibur, quod calamitarum mi-
nus acceperat, vt ad sacram arcem, cum filijs confu-
gerunt, teste Regio. Vide Paræum, & Clauellam.
Lucanus cladem istam deplorat & versu:

1.3. Pempt. v.
Medull. Hist.
1. 2. Arpin.
Ant.

*Vidit Fortuna colonos
Prænestina suos vno simul ense recisos.*

Vt superius Plinius narrat Romæ quidem non fuisse
aurum, nisi exiguum longo tempore. certè cum à
Gallis capta Vrbe pax emeretur, non plus quam mil-
le pondo effici potuere. Ergo vt maximè duo tan-
tùm millia pōdo cū capta est Roma, anno CCCLXIV.
fuere: cum iam capitum liberorum CLV. millia, quin-
genti LXXX. In eadem post annos CCCVII. quod ex
Capitolinæ ædis incendio, cæterisq; delubris omni-
bus Marius filius Præneste detulit tredecim millia
pondo, quæ sub eo titulo in triumpho transtulit Syl-
la, & argenti VII. millia. Idem ex reliqua omni vi-
ctoria pridie transtulerat auri pondo XV. millia, ar-
genti pondo cētum & XV. millia. Frequentior autem
vſus, non antè Cn. Flauium Annij filium deprehendi-
tur. Hic namque publicatis diebus Fastis, quos po-
pulus à paucis Principum quotidie petebat, tantam
gratiam plebis adeptus est, alioquin libertino patre
genitus, & ipse Appij cæci scriba, cuius hortatu ex-
ceperat eosdem consultando assidue sagaci ingenio,
promulgaueratquè, vt Aedilis Annalis crearetur
cum Q. Anicio Prænestino, qui paucis antè annis ho-
stis fuisset, præteritis C. Petilio, & Domitio, quorum
patres Consules fuerant.

1.3. C. r.
natur. Hist.